

1. Dėl bitkoinų pardavimo pajamų pripažinimo individualios veiklos pajamomis.

LVAT IŠPLĖSTINĖS TEISĖJŲ KOLEGIJOS NUTARTIS 2026-03-04 adm. byloje Nr. eA-23-602/2026 (M.P.)

Ginčas byloje kilo pareiškėjo pajamas, gautas už 2017-2018 metais parduotus bitkoinus (BTC), pripažinus individualios veiklos pajamomis, dėl šių pajamų apmokestinimo GPM ir išlaidų pripažinimo bei apskaičiuotų privalomų mokėti GPM, taip pat PSD bei VSD įmokų.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad bitkoinai GPMĮ prasme laikomi turtu, o ne pinigais ar finansinėmis priemonėmis. Todėl jų pirkimo ir pardavimo sandoriams netaikoma finansinių priemonių sandoriams numatyta individualios veiklos sąvokos išimtis.

Vertindamas pareiškėjo veiklą, LVAT atsižvelgė į tai, kad 2017-2018 m. jis atliko 166 bitkoinų įsigijimo ir 372 pardavimo sandorius, veikė savarankiškai, savo vardu ir rizika, o dalį gautų pajamų naudojo naujiems bitkoinams įsigyti. Teismas pažymėjo, kad sandorių skaičius, dažnumas, tęstinumas ir siekis gauti ekonominės naudos patvirtina individualios veiklos požymius.

Kartu LVAT išaiškino, kad vien nuosavybės teisės įgyvendinimas savaime nelaikomas individualia veikla. Pavyzdžiui, paveldėtų, dovanotų ar kaip atlygis gautų bitkoinų įprastinis pardavimas nepripažintinas individualia veikla, net jei jie parduodami dalimis per tęstinį laikotarpį. Tačiau nuolatinis bitkoinų pirkimas ir pardavimas siekiant uždirbti iš kainų skirtumo atitinka versliškumo požymį. Vien tai, kad veikla nuostolinga, nekeičia jos kvalifikavimo.

LVAT pritarė mokesčių administratoriaus pozicijai, kad pareiškėjas vykdė individualią veiklą.

Dėl išlaidų pripažinimo LVAT pažymėjo, kad mokesčių administratorius privalo atsižvelgti į virtualiųjų valiutų apyvartos ypatumus ir vertinti visus pateiktus įrodymus, įskaitant bankų sąskaitų bei kriptovaliutų keityklų operacijų išrašus, jeigu jie leidžia objektyviai nustatyti patirtas išlaidas. Vis dėlto išlaidų nepagrindimo rizika tenka mokesčių mokėtojui. Kadangi pareiškėjas nepateikė bitkoinų įsigijimo išlaidas pagrindžiančių dokumentų, skaičiavimų ar konkrečių duomenų, apskaičiuojant apmokestinamąsias individualios veiklos pajamas galėjo būti taikomas 30 proc. gautų pajamų leidžiamų atskaitymų būdas.

LVAT išplėstinė teisėjų kolegija, vertindama pareiškėjui skirtą maksimalią 50 proc. GPM baudą, pritarė, kad atsakomybę lengvinančių aplinkybių nenustatyta, tačiau nesutiko su visų mokesčių administratoriaus nurodytų sunkinančių aplinkybių vertinimu. Teismas pažymėjo, kad vien pareigos apskaičiuoti mokestį nevykdymas ir tai, jog papildomai apskaičiuotas mokestis viršija 500 bazinių socialinių išmokų, nelaikytini atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis. Nors pareiškėjas nebendradarbiavo su mokesčių administratoriumi, tai nesutrukdė nustatyti jo veiklos pobūdžio ir apmokestinamųjų pajamų. Atsižvelgęs į šias aplinkybes, LVAT sumažino GPM baudą nuo 50 iki 35 proc.

Dėl VSD įmokų ir baudos bylos dalis grąžinta nagrinėti iš naujo, nes nebuvo tinkamai įvertinta pareiškėjo teisė į įmokų nemokėjimą dėl jo gaunamų socialinio draudimo išmokų pobūdžio.

Dėl PSD įmokų LVAT pripažino jų apskaičiavimą pagrįstu, tačiau, atsižvelgęs į baudų individualizavimo principus, PSD baudą taip pat sumažino nuo 50 iki 35 proc.

Plačiau apie bylą: litateismo.lt/viesasprendimupaieska/tekstas.aspx?id=f1327a5b-2f6f-4007-91fa-b4e2c8c76725

2. Dėl užsienio vienetui išmokėtų dividendų neapmokestinimo pelno mokesčiu prie pajamų šaltinio pagal PMĮ 34 straipsnio 2 dalį („išimties taisyklė“).

LVAT 2026-05-27 nutartis adm. byloje Nr. eA-1929-575/2026 (UAB „Scaent Baltic“).

Nagrinėjamoje byloje sprendžiamas mokestinis ginčas dėl pareiškėjo užsienio vienetui (jo akcininkei „Destanto“) išmokėtų dividendų neapmokestinimo pelno mokesčiu prie pajamų šaltinio

pagal Pelną mokesčio įstatymo (toliau - PMĮ) 34 straipsnio 2 dalį. Ginčas kilo dėl to, ar mokesčių administratorius, nustatęs, kad tiesioginė dividendų gavėja nebuvo tikroji dividendų savininkė ir veikė tik kaip tarpinis subjektas, pagrįstai, taikydamas Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 69 straipsnio 1 dalį ir bendrąją Sąjungos teisės draudimo piktnaudžiauti teise principą, atsisakė taikyti šią lengvatą. Kartu byloje vertintina, ar pareiškėjo nurodomos aplinkybės dėl Nyderlandų fondui Energy Investment Fund (toliau - ir EIF), kaip tikrojo dividendų savininko, paneigia mokesčių administratoriaus nustatytą mokestinę naudą ir piktnaudžiavimo teise požymius.

Nustatyta, kad bendrovė „Destanto“ buvo įsteigta 2012 m. balandžio 10 d., o tų pačių metų lapkričio mėnesį tapo pareiškėjo akcininke. Netrukus buvo priimti sprendimai dėl didelės vertės dividendų paskirstymo. Iš bylos duomenų matyti, kad iš pareiškėjo gautos dividendų lėšos tą pačią arba kitą dieną pagal 2013 m. vasario 5 d. ir 2013 m. birželio 27 d. paskolų sutartis buvo pervestos į „Destanto“ akcininkės ir EIF valdymo įmonės Stichting EEP sąskaitą, atidarytą Barbadosė veikiančioje finansų įstaigoje „(duomenys neskelbtini)“. Pagal „Destanto“ finansinės atskaitomybės dokumentus, 2014 m. Stichting EEP turimas 9 770 000 Eur įsipareigojimas pagal paskolas buvo sudengtas su „Destanto“ nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje užfiksuotu 9 267 841 Eur dividendų išmokėjimu akcininkei. Ši akcininkei išmokėtų dividendų suma tiksliai atitinka pareiškėjo „Destanto“ išmokėtų ginčo dividendų sumą. Taigi vien tai, kad pradinis lėšų perdavimas buvo įformintas paskolomis, nepaneigia to, kad vėliau „Destanto“ gautų dividendų ekonominė vertė buvo priskirta jos akcininkei. Vertinamos kartu su lėšų pervedimo operatyvumu ir aptartais duomenimis apie „Destanto“ ekonominį vaidmenį, šios aplinkybės atitinka ESTT nurodytus bendrovės tarpininkės vertinimui reikšmingus požymius, susijusius su gautų dividendų perdavimu, finansiniais susitarimais ir bendrovės galimybe ekonomiškai disponuoti gautomis lėšomis.

Mokesčių administratorius nustatė, kad Estijoje registruota bendrovė „Destanto“, kuriai 2013 m. buvo išmokėti dividendai, nebuvo tikroji jų savininkė, o veikė kaip tarpinė bendrovė, padėjusi išvengti pelno mokesčio mokėjimo Lietuvoje, nes „Destanto“ iš pareiškėjo gautas lėšas pervedė EIF. Taip pat buvo vertinama, ar tokia bendrovių struktūra laikytina piktnaudžiavimu teise pagal MAĮ 69 straipsnio 1 dalį ir Europos Sąjungos teisėje įtvirtintą draudimo piktnaudžiauti teise principą.

Nustatyta, kad „Destanto“ neturėjo pakankamų savarankiškos ekonominės veiklos požymių: bendrovėje dirbo labai mažai darbuotojų, jos veiklos sąnaudos buvo nedidelės, o gauti dividendai tą pačią arba kitą dieną buvo pervedami bendrovei „Stichting EEP“ į sąskaitą Barbadosė.

UAB „Scaent Baltic“ teigė, kad tikrasis dividendų savininkas buvo EIF, kuriam taip pat galėjo būti taikoma dividendų neapmokestinimo lengvata. Todėl pareiškėjas laikėsi pozicijos, kad jokios neteisėtos mokestinės naudos nebuvo gauta.

LVAT, remdamasis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) praktika (2019 m. vasario 26 d. sprendimais T Danmark ir Y Denmark Aps, C-116/16 ir C-117/16 bylose ir 2025 m. balandžio 3 d. sprendimu byloje Nr. C-228/24 („Nordcurrent Group“)), pažymėjo, kad piktnaudžiavimui teise nustatyti būtina įvertinti tiek objektyvias aplinkybes, rodančias, kad mokesčių lengvatos tikslas nebuvo pasiektas, tiek subjektyvų siekį dirbtinai sukurti sąlygas mokestinei naudai gauti. Įvertinęs „Destanto“ veiklą, jos turimus išteklius ir dividendų pervedimo aplinkybes, teismas konstatavo, kad ši bendrovė veikė kaip tarpininkė, neturėjusi savarankiško ekonominio vaidmens dividendų išmokėjimo struktūroje.

Teismas taip pat nustatė, kad nebuvo pakankamai įrodymų, leidžiančių EIF pripažinti tikruoju dividendų savininku. Dėl to pareiškėjo argumentas, kad dividendai bet kuriuo atveju būtų neapmokestinami, buvo atmestas.

Be to, teismas išaiškino, kad mokesčių administratorius, įrodęs piktnaudžiavimą teise, neprivalo nustatyti galutinio dividendų savininko.

Teismas pripažino pagrįsta pareigą sumokėti 1 390 176 Eur pelno mokestį prie pajamų šaltinio. Taip pat nebuvo patenkintas prašymas papildomai sumažinti ar panaikinti 560 326,95 Eur delspinigius ir 278 035 Eur baudą.

Pareiškėjo prašymas kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo taip pat buvo atmestas, nes reikšmingi Europos Sąjungos teisės klausimai jau buvo išaiškinti ankstesnėje teismo praktikoje arba nebuvo būtini šiam ginčui išspręsti. LVAT atmetė UAB „Scaent Baltic“ apeliacinį skundą ir paliko pirmosios instancijos teismo sprendimą nepakeistą.

Plačiau apie bylą: liteko.teismai.lt/viesasprendimupaieska/tekstas.aspx?id=2d228a6d-70b1-4dc7-b978-485fa7bc1768)

3. Dėl akcijų bei obligacijų pardavimo ir palūkanų pajamų pripažinimo kitomis su darbo santykiais nesusijusiomis pajamomis (MAĮ 69 str.).

LVAT 2026-02-11 nutartis adm. byloje Nr. eA-198-556/2026 (S. P., R.P.).

Mokestinis ginčas šioje byloje yra kilęs dėl Pareiškėjui papildomai apskaičiuotų GPM bei su šiuo mokesčiu susijusių delspinigių ir baudos pagrįstumo mokesčių administratoriui mokestinio patikrinimo metu, taikant MAĮ 69 straipsnio 1 dalies nuostatas, konstatavus, kad Pareiškėjo ir jo sutuoktinės formaliai su „VMG HOLDINGS LTD“ sudarytų 2013-03-20, 2013-05-10 preliminarinių sutarčių ir 2013-10-30 susitarimo dėl „VMG INTERNATIONAL HOLDING B.V.“ ir UAB „Vakarų medienos grupė“ akcijų ketinimo parduoti bei 2013-05-20, 2013-11-15, 2017-08-25 obligacijų pasirašymo sutarčių vienintelis tikslas buvo išvengti mokesčių nuo Pareiškėjo ir jo sutuoktinės akcijų bei obligacijų pardavimo ir palūkanų forma gautų pajamų.

Mokesčių administratorius nustatė, kad pareiškėjo ir jo sutuoktinės su „VMG HOLDINGS LTD“ sudarytų akcijų pardavimo, obligacijų pasirašymo ir išpirkimo sandorių tikslas buvo išvengti akcijų bei obligacijų pardavimo ir palūkanų pajamų apmokestinimo. Todėl 2017-2020 m. gautos 7 169 737,89 Eur lėšos (po 3 584 868,95 Eur kiekvienam sutuoktiniui) buvo pripažintos kitomis su darbo santykiais nesusijusiomis ir ne individualios veiklos pajamomis, apmokestinamomis GPM.

Dėl MAĮ 69 straipsnio taikymo LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai, kad ginčo sandoriai buvo sudaryti siekiant mokestinės naudos, o ne dėl ekonominių tikslų.

Vertinant sandorių aplinkybes atsižvelgta į tai, kad „VMG HOLDINGS LTD“ susirinkimų protokoluose nebuvo nurodyti obligacijų išleidimo tikslai ir apmokėjimo būdas, obligacijos buvo platinamos uždaru būdu ir jas įsigijo tik akcininkai. Taip pat nustatyta, kad ketintos parduoti akcijos jau nuo 2011 m. buvo įkeistos bankams, todėl sandorių šalims buvo žinoma, jog jų perleidimui būtinas bankų sutikimas.

LVAT nenustatė pagrindo nepritarti pirmosios instancijos teismo išvadai, kad sandoriais buvo siekiama obligacijų ir palūkanų forma gauti pajamas, kurios formaliai būtų priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms. Teismas pripažino, kad MAĮ 69 straipsnio 1 dalis pritaikyta pagrįstai.

Dėl pajamų pripažinimo bendraja jungtine sutuoktinių nuosavybe LVAT atmetė pareiškėjų argumentus, kad pajamas faktiškai gavo tik vienas sutuoktinis, todėl kitam neturėtų kilti GPM prievolė. Teismas pažymėjo, kad nustatant sutuoktinių iš trečiųjų asmenų gautas pajamas apmokestinimo tikslais taikytinos ir privatinės teisės nuostatos. Atsižvelgta į tai, kad lėšos buvo naudojamos šeimos poreikiams, už jas įsigytas abiejų sutuoktinių vardu registruotas nekilnojamasis turtas, o sutuoktinė dalyvavo sudarant dalį sandorių. Todėl LVAT nenustatė pagrindo paneigti CK

3.117 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos sutuoktinių bendrosios jungtinės nuosavybės dalių lygybės prezumpcijos.

LVAT taip pat atmetė pareiškėjų prašymus priimti papildomus dokumentus ir pripažinti bylos medžiagą nevieša, nenustatęs tam teisės aktuose numatytų pagrindų. Pareiškėjų argumentai dėl ankstesniais laikotarpiais gautų pajamų apmokestinimo taip pat atmesti, nes nebuvo duomenų, patvirtinančių 2013 m. gautų įplaukų apmokestinimą.

Plačiau apie bylą: liteko.teismai.lt/viesasprendimupaieska/tekstas.aspx?id=fd0cef76-7218-410e-9760-ad5d1931ddb1.